

Bilaga 8 Skyddsföreskrifter

1 Vattenskyddsområde

1.1 Syfte med skyddet

Syftet med skyddet är att motverka risken för förorening av Vidsels grundvattentäkt. Vatten är ett livsmedel och en av de viktigaste komponenterna för att uppnå en god livskvalitet. Det är därför viktigt att skydda vattnet mot föroreningar och annan negativ påverkan, både för dagens och för framtidens förbrukning.

1.2 Avgränsning av skyddszoner

Vattenskyddsområdet är indelat i vattentäktszon, primär -, sekundär - respektive tertiär skyddszon. Skyddszonernas gränser har dragits utifrån de hydrologiska och hydrogeologiska förhållanden som råder inom vattentäktens tillrinningsområde. Skyddsföreskrifterna är en del av arbetet för att förhindra att vattnet som når vattentäkten förorenas.

Skyddszonernas gränser redovisas på bifogad karta i bilaga 4.

Vattentäktszonen utgörs av det inhägnade området närmast brunnarna.

Den primära skyddszonen har avgränsats på sådant sätt att uppehållstiden för grundvattnet i lösa jordlager från den primära zongränsen till vattentäkten blir minst 100 dygn. Skyddszonen omfattar åsen på vilken vattentäkten är belägen samt markområden ut till minst 170 meter ifrån vattentäkten i nordlig och västlig riktning.

Den sekundära skyddszonen har avgränsats på sådant sätt att uppehållstiden för grundvattnet från den sekundära zongränsen till vattentäkten blir minst 1 år. Området omfattar jordlager med isälvssediment på ett avstånd av minst 630 meter i nordlig och västlig riktning. Delar av Piteälven ingår även i zonen. Den sekundära zongränsen har dragits så att den uppskattade rinntiden blir 2 timmar fram till infiltrationsområden vid vattentäkten vid en högflödessituation, vilket motsvarar ca 5 km uppströms vattentäkten, fram till Storforsen. Samtliga tillflöden till den del av Piteälven som ingår i den sekundära skyddszonen har inkluderats fram till att de passerat väg 374 (östra sidan) eller väg 664 (västra sidan). Runt vattendragen är zongränsen dragen med ett minsta avstånd till älvstranden på 50 meter.

Den tertiära skyddszonen har avgränsats på sådant sätt att hela det område varifrån grundvattenbildning direkt till grundvattenmagasinet i vilket vattentäkten ligger i inkluderas i skyddsområdet. Därmed omfattar den tertiära skyddszonen sluttningen norr om vattentäkten fram till bedömd grundvattendelare.

1.3 Hänsynsregler

I miljöbalkens (SFS 1998:808) 2 kap. 3 § finns allmänna hänsynsregler som innebär att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Detta innebär att om en yt- eller grundvattentillgång utnyttjas eller kan komma att utnyttjas för vattentäkt, är alla som vill bedriva sådan verksamhet eller vidta sådana åtgärder i vatten eller på land som kan skada vattentillgången skyldiga att vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar av verksamheten och iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa skadan. Skyddsföreskrifterna är föreskrifter som utgör underlag för myndighetsutövning, men kan även ses som en upplysning om hur de allmänna hänsynsreglerna ska tolkas i skyddsområdet.

2 Skyddsföreskrifter

2.1 Allmänt

Syftet med skyddet är att motverka risken för förorening av Vidsels grundvattentäkt. Vatten är ett livsmedel och en av de viktigaste komponenterna för att uppnå en god livskvalitet. Det är därför viktigt att skydda vattnet mot föroreningar och annan negativ påverkan, både för dagens och för framtidens förbrukning.

Kommunens miljö- och byggnämnd får, om särskilda skäl föreligger, ge dispens från skyddsföreskrifterna under förutsättning att verksamheten/åtgärden inte strider mot bestämmelser i miljöbalken och under förutsättning att detta inte motverkar syftet med vattenskyddet.

Tillstånd för verksamheter/åtgärder får endast beviljas om syftet med vattenskyddet inte motverkas. Innan dispens eller tillstånd medges skall samråd mellan tillståndsgivande myndighet och vattentäktens huvudman ske.

Skyddsföreskrifterna gäller inom det skyddsområde som markeras på karta i bilaga 4.

Utöver dessa skyddsföreskrifter gäller övrig lagstiftning. Delar av denna beskrivs i kapitlet "Övriga upplysningar".

2.2 Övergångsregler

Befintliga verksamheter som är tillståndspliktiga enligt dessa föreskrifter ska senast två år efter det att skyddsföreskrifterna vunnit laga kraft ha lämnat in ansökan om tillstånd till kommunala nämnden för miljöfrågor. Nya tillståndspliktiga verksamheter ska ha erhållit tillstånd innan verksamheten påbörjas.

I de fall det krävs fysiska åtgärder på befintliga anläggningar, maskiner eller dylikt inom befintlig verksamhet för att uppfylla skyddsföreskrifterna, men inte tillstånd krävs, ska åtgärderna ha genomförts senast 2 år efter att skyddsföreskrifterna vunnit laga kraft..

2.3 Definitioner

Arbetsfordon: Fordon som är avsedda att användas vid verksamhetsutövning, undantaget fordon som är avsedda enbart för personbefordran och är försedda med 9 sittplatser eller färre. Arbetsfordon kan vara traktorer, lastbilar, transportbilar, grävmaskin, vält m.m. Även arbetsfordon uppställda för reparation ingår.

Arbetsmaskin: Alla andra maskiner som inte är ett fordon och som drivs med flytande bränsle eller innehåller oljor. Det kan vara stationära förbränningsmotorer, transformatorer, elverk etc.

Avfall: Varje föremål, ämne eller substans som ingår i en avfallskategori enligt bilaga 4 till avfallsförordningen 2011:927 och som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med. Hushållsavfall från enskilt hushåll, vilket läggs i enskilda tunnor för regelbunden sophämtning, är ej att betrakta som avfall enligt dessa föreskrifter. Komposterbart hushållsavfall från enskilt hushåll, vilket läggs i hushållskompost på den egna tomten är ej heller att betrakta som avfall.

Avloppsvatten: Avser i dessa föreskrifter

- a) spillvatten eller annan flytande orenlighet, eller
- b) vatten som använts som kylning, eller
- c) dagvatten, eller
- d) vatten som avleds för avvattning av en begravningsplats

Deponering: Uppläggning och förvaring av avfall på eller i jorden, där avfall förvaras under längre tid än ett år.

Djurhållning: Inkluderar

1. nötkreatur, häst, get, får eller svin,
2. pälsdjur eller fjäderfä som inte är sällskapsdjur

Farligt avfall: Sådant avfall som avses i §3 avfallsförordningen 2011:927.

Farligt gods: Sådant gods som avses i Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskaps föreskrifter om transport av farligt gods på väg och i terräng (ADR-S) (MSBFS 2018:5). Som farligt gods räknas inte gods som är avsett för personligt bruk eller hushållsbruk eller för sport och fritid, under förutsättning att åtgärder vidtas som förhindrar att innehållet kommer ut under normala transportförhållanden.

Fordon: Avser anordning på hjul, band, medar eller liknande som är inrättad huvudsakligen för färd på marken och inte löper på skenor.

Hantering: En verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse, omlastning därmed jämförliga förfaranden.

Kemikalier: Definieras som ett kemiskt ämne eller en blandning av kemiska ämnen som inte är en vara. De kan vara fasta, flytande eller i gasform.

Kemiska bekämpningsmedel: En kemisk produkt som är avsedd för att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, orsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom. Det omfattar växtskyddsmedel som används i huvudsak för att skydda växter och växtprodukter inom jordbruk, skogsbruk och trädgårdsbruk. Begreppet inkluderar således även träskyddsmedel.

Markarbeten: Avser schaktning, borrning, fyllning, spontning, pållning och andra liknande arbeten på land.

Markavvattning: Innefattar åtgärder som utförs för att avvattna mark, när det inte är fråga om avledande av avloppsvatten, eller som utförs för att sänka eller tappa ur ett vattenområde eller för att skydda mot vatten, när syftet med åtgärden är att varaktigt öka en fastighets lämplighet för något visst ändamål. Skyddsdikning i syfte att hindra att grundvatten stiger i samband med avverkning räknas inte som markavvattning.

Materialtäkt: Täkt av berg, sten, grus, sand, lera, jord, torv eller andra jordarter.

Motorfordon: Motordrivet transportmedel som kan framföras på mark, vatten eller is. Här omfattas bland annat bil, traktor, skoter, vattenskotter och motorbåt. Uttryckligt undantag från definitionen görs för eldriven rullstol eller eldrivet fordon med en tramp- eller vevanordning som är att anse som cykel.

Mängder som normalt förekommer inom ett hushåll: Hantering av den mängd som motsvaras av enstaka förpackningar av de storlekarna som man som enskild konsument kan köpa i detaljhandeln. Tillfällig förvaring i samband med målning av enskilt bostadshus ingår också i begreppet.

Sekundärt skydd: Avser i dessa föreskrifter

- a) invallning för enskilt förvaringskärl som rymmer hela kärlets volym, eller
- b) invallning som är gemensam för flera förvaringskärl som rymmer minst 50 % av den totala lagringskapaciteten, dock minst den största cisternens volym, eller
- c) dubbelmantlade rörledningar, eller
- d) dubbelmantling av cistern eller behållare, eller
- e) uppsamlingstråg eller annan anordning som säkerställer att vätska och andra medier kan uppfångas från ett läckande förvaringskärl eller vid spill.

Skyddsdikning: Dikning i syfte att hindra att grundvatten stiger i samband med/efter avverkning. Vid skyddsdikning anläggs tillfälliga diken, som inte ska underhållas. Skyddsdikningen sänker inte grundvattennivån under nivån innan avverkningen.

Upplag: Plats på eller i jorden eller i vattnet för uppläggning eller tillfällig förvaring av förorenande ämnen, avfall, förorenade massor, massor med okänd miljöstatus eller andra förorenade produkter. Som upplag betraktas inte plats på marken för kompostering av hushållsavfall från enskilt hushåll.

Växtnäringsämnen: Gödsel från djur (fastgödsel, kletgödsel, flytgödsel och urin), avloppsslam, handelsgödsel och liknande med syfte att höja växtproduktionen. Gödsel från direkt betande djur ingår inte i begreppet växtnäringsämnen i dessa föreskrifter.

2.4 Vattentäktsson

§1 VATTENTÄKTSZON

I vattentäktssonen får endast vattentäktssverksamhet bedrivas.

2.5 Primär skyddszon

§2 PETROLEUMPRODUKTER

Hantering av sammanlagt mer än 100 liter petroleumprodukter kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag från tillståndskravet gäller för transporter av petroleumprodukter samt för drivmedel i fordon, arbetsmaskiner och liknande som är i bruk (d.v.s. ej skrotfordon).

Att i ny eller befintlig verksamhet påbörja lagring av sammanlagt mer än 1 m³ petroleumprodukter är förbjudet.

Uppställning av förvaringstankar, stationära förbränningsmotorer eller liknande innehållande petroleumprodukter är förbjudet. Undantag från förbudet gäller om sekundärt skydd finns eller på hårdgjord yta i ett utrymme inomhus som är under uppsikt och saknar golvbrunn.

§3 KEMIKALIER OCH KEMISKA BEKÄMPNINGSMEDEL

Hantering, undantaget transport, av större mängder kemikalier än vad som normalt förekommer inom ett hushåll, kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Förvaring av kemikalier som kan påverka vatten negativt är förbjudet. Undantag från förbudet gäller om förvaring sker på plats som är utrustad med sekundärt skydd.

Hantering, undantaget transport, av kemiska bekämpningsmedel är förbjudet. Hantering av bekämpningsmedel klass 3 i samband med punktsanering av ohyra eller skadedjur i anslutning till byggnader är undantaget från förbudet.

§4 VÄXTNÄRINGSÄMNINGEN

Lagring eller spridning av växtnäringsämnen kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag från tillståndskravet gäller för trädgårdsskötsel och inomhuslagring av växtnäringsämnen med mängder som normalt förekommer inom ett hushåll.

Tillstånd till lagring av växtnäringsämnen ska endast beviljas om lagringsplatsen utformas så att läckage till yt- och grundvatten undviks. Spridning av växtnäringsämnen på tjälad-, vattenmättad- eller översvämmad mark eller spridning utanför växtsäsongen är förbjudet.

§5 DJURHÅLLNING

Verksamhet med djurhållning kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§6 SKOGSBRUK OCH MARKAVVATTNING

Annan avverkning än röjning med handburna redskap kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Upplag av bark, flis, spån, ved, timmer eller liknande är förbjudet. Upplag, med varaktighet om maximalt ett år, är undantaget från förbudet men kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag från förbudet och tillståndskravet gäller för upplag av brännved för husbehov, under tak eller annan konstruktion till skydd mot nederbörd samt i en volym av maximalt 25 m³.

Återplantering med plantmaterial som har behandlats med kemiska bekämpningsmedel är förbjudet.

Markavvattning är förbjudet. Anläggande av nya diken för ytvatten, täckdiken eller skyddsdiken är undantaget från förbudet med kräver tillstånd av länsstyrelsen. Tillstånd krävs för rensning av befintliga diken om risk för förorening av mark och vatten föreligger.

Maskinell markberedning kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§7 AVLOPPSVATTEN SAMT KOMPOSTERING AV LATRIN OCH AVLOPPSSLAM

Etablering av infiltrationsanläggningar, markbäddar eller andra enskilda avloppsanläggningar är förbjudet. Undantag från förbudet gäller för slutna avloppssystem, men kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Ändringar i avloppsanläggningars funktion som kan medföra väsentlig ändring av avloppsvattnets mängd eller sammansättning kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Kompostering av latrin och avloppsslam är förbjudet.

§8 AVFALL

Deponering, mellanlagring eller lagring av avfall eller förorenade massor är förbjudet.

Hantering av trädgårdsavfall, rena jordmassor eller motsvarande är undantaget från förbudet.

§9 VÄGHÅLLNING

Upplag eller tillverkning av asfalt, mesa, oljegrus eller vägsalt är förbjudet.

Upplag av snö som härrör från trafikerade ytor utanför den primära skyddszone är förbjudet.

Kemisk halkbekämpning och kemisk dammbekämpning på vägar kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Saltblandad sand med maximalt 20 kg salt/m³ är undantaget tillståndskravet.

§10 TÄKTVERKSAMHET

Materialtäkt inklusive husbehovstäkt är förbjuden.

§11 UPPSTÄLLNING OCH SKÖTSEL AV FORDON OCH MASKINER

Tankning eller uppställning, med varaktighet längre än åtta timmar, av arbetsfordon, arbetsmaskin, tankbil, tankbilsläp eller lös behållare, som innehåller petroleumprodukter, annat farligt gods eller annan hälso- eller miljöfarlig produkt är förbjuden. Undantag från förbudet gäller om platsen är utrustad med sekundärt skydd.

Tvätt av motorfordon med rengöringsmedel är förbjuden, med undantag för tvätt i särskilda anläggningar för ändamålet. Avspolning av lera, damm och liknande med vatten är tillåtet.

§12 ENERGIANLÄGGNINGAR

Etablering av anläggning för lagring eller utvinning av kyla eller värmeenergi i eller ur berg, mark och vatten är förbjudet.

§13 ENSKILDA GRUNDVATTENTÄKTER

Ny anläggning för enskilt uttag av vatten från berg eller jord kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§14 MUDDRINGS- OCH MARKARBETEN

Mark- eller schaktningsarbeten, till exempel i samband med vägbyggen, eller muddringsarbeten kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag från tillståndskravet gäller för mindre markarbeten i den egna bostadsfastigheten, ledningsarbete samt mindre underhållsarbeten för väg, VA-, fjärrvärme eller motsvarande.

Användning av slagg, avfall eller produkter som helt eller delvis är tillverkade av återvunnet avfall vid mark- och anläggningsarbeten kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§15 BÅTTRAFIK

Lastning, lossning eller tankning av motorfordon på vattendrag får inte ske om inte åtgärder vidtas för att minimera risken för att ytvatten ska förorenas genom t.ex. spill.

Båttrafik vid hastigheter över 15 knop är förbjuden.

Tävlingar med motorfordon på vattendrag, undantaget fisketävlingar, kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§16 VATTENBRUK

Etablering av fisk- eller skaldjursodling är förbjuden.

§17 TRANSPORT AV FARLIGT GODS

Genomgående transport av farligt gods är förbjuden om den inte sker på led som särskilt anvisats för transport av sådant gods. Undantag från förbudet gäller för transport till och från fastighet med tillfartsväg enbart genom skyddszonen.

Transport av farligt gods på vattendrag är förbjuden. Förbudet gäller både på isfria och isbelagda vattendrag.

§18 BILTRAFIK

Biltrafik, inkluderande trafik med arbetsfordon, på vattendrag är förbjuden.

§19 FRILUFTSAKTIVITETER

Tävling med motorfordon är förbjudet.

Snöskoterkörning på is i hastigheter över 30 km/h är förbjudet. Snöskoterkörning på öppet vatten är förbjudet.

2.6 Sekundär skyddszon

§20 PETROLEUMPRODUKTER

Hantering av sammanlagt mer än 250 liter petroleumprodukter kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag från tillståndskravet gäller för transporter av petroleumprodukter samt för drivmedel i fordon, arbetsmaskiner och liknande som är i bruk (d.v.s. ej skrotfordon).

Att i ny eller befintlig verksamhet påbörja lagring av sammanlagt mer än 3 m³ petroleumprodukter är förbjudet.

Uppställning av förvaringstankar, stationära förbränningsmotorer eller liknande innehållande petroleumprodukter är förbjudet. Undantag från förbudet gäller om sekundärt skydd finns eller på hårdgjord yta i ett utrymme inomhus som är under uppsikt och saknar golvbrunn.

§21 KEMIKALIER OCH KEMISKA BEKÄMPNINGSMEDEL

Hantering, undantaget transport, av större mängder kemikalier än vad som normalt förekommer inom ett hushåll kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Förvaring av kemikalier som kan påverka vatten negativt är förbjudet. Undantag från förbudet gäller om förvaring sker på plats som är utrustad med sekundärt skydd.

Hantering, undantaget transport, av kemiska bekämpningsmedel kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Hantering av bekämpningsmedel klass 3 i samband med punktsanering av ohyra eller skadedjur i anslutning till byggnader är undantaget från tillståndskravet.

§22 VÄXTNÄRINGSÄMNEN

Lagring eller spridning av växtnäringsämnen kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag från tillståndskravet gäller för trädgårdsskötsel och inomhuslagring av växtnäringsämnen med mängder som normalt förekommer inom ett hushåll.

Tillstånd till lagring av växtnäringsämnen ska endast beviljas om lagringsplatsen utformas så att läckage till yt- och grundvatten undviks. Spridning av växtnäringsämnen på tjälad-, vattenmättad- eller översvämmad mark eller spridning utanför växtsäsongen är förbjudet.

§23 SKOGSBRUK

Upplag av bark, flis, spån, ved, timmer eller liknande kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag från tillståndskravet gäller för upplag som ligger under tak eller annan konstruktion till skydd mot nederbörd eller för upplag av brännved för uppvärmning av bostadshus.

Maskinell markberedning, annan avverkning än röjning med handburna redskap eller återplantering med plantmaterial som har behandlats med kemiska bekämpningsmedel kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§24 AVFALL

Deponering av avfall eller mellanlagring av farligt avfall eller förorenade massor är förbjudet. Lagring av flytande farligt avfall är förbjudet, undantag från förbudet gäller om platsen är utrustad med sekundärt skydd.

Hantering av trädgårdsavfall, rena jordmassor eller motsvarande är undantaget från förbudet.

§25 VÄGHÅLLNING

Upplag eller tillverkning av asfalt, mesa, oljegrus eller vägsalt kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor

Upplag av snö som härrör från trafikerade ytor utanför den sekundära skyddszone är förbjudet.

§26 TÄKTVERKSAMHET

Materialtäkt inklusive husbehovstäkt kräver tillstånd från länsstyrelsen.

§27 UPPSTÄLLNING OCH SKÖTSEL AV FORDON OCH MASKINER

Tvätt av motorfordon med rengöringsmedel är förbjuden, med undantag för tvätt i särskilda anläggningar för ändamålet. Avspolning av lera, damm och liknande med vatten är tillåtet.

§28 ENERGIANLÄGGNINGAR

Etablering av anläggning för lagring eller utvinning av kyla eller värmeenergi i eller ur berg, mark och vatten kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§29 MARKARBETEN

Mark- eller schaktningsarbeten, till exempel i samband med vägbyggen, kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag från tillståndskravet gäller för arbeten med en sammanlagd jord- och bergvolym mindre än 400 m³.

Användning av slagg, avfall eller produkter som helt eller delvis är tillverkade av återvunnet avfall vid mark- och anläggningsarbeten kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§30 BÅTTRAFIK

Lastning, lossning eller tankning av motorfordon på vattendrag får inte ske om inte åtgärder vidtas för att minimera risken för att ytvatten ska förorenas genom t.ex. spill.

§31 VATTENBRUK

Etablering av fisk- eller skaldjursodling kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§32 TRANSPORT AV FARLIGT GODS

Genomgående transport av farligt gods är förbjuden om den inte sker på led som särskilt anvisats för transport av sådant gods. Undantag från förbudet gäller för transport till och från fastighet med tillfartsväg enbart genom skyddszonen.

Transport av farligt gods på vattendrag är förbjuden. Förbudet gäller både på isfria och isbelagda vattendrag.

2.7 Tertiär skyddszon

§33 TERTIÄR SKYDDSZON

Etablering eller utökning av miljöfarlig verksamhet för vilken gäller anmälningsskyldighet enligt 9 kap. miljöbalken eller enligt författning utfärdad med stöd av 9 kap. miljöbalken kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

3 Övriga upplysningar

3.1 Beredskap

Uppgifter angående vattenskyddsområdet samt en plan för sanering vid akut föroreningsrisk ska finnas hos Räddningstjänsten. Räddningstjänsten ska även ha uppgifter om kontaktpersoner inom kommunen samt huvudman för vattentäkten.

3.2 Anmälan om olyckshändelse

Olyckshändelser, spill eller läckage, som utgör risk för vattenförorening, ska omedelbart anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om tillbudet. Anmälan ska göras till den kommunala räddningstjänsten tel. 112, Miljö- och Bygghuset samt vattentäktens huvudman (Älvsbyns Energi).

3.3 Ersättning

Eventuell ersättning för intrång i pågående markanvändning med mera regleras i 31 kap. 4 § miljöbalken. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet kan ha rätt till ersättning om föreskrift för vattenskyddsområde innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras i berörd del av fastighet. Detsamma gäller om mark tas i anspråk. Ersättning utgår dock inte för den "förlust" som beror på att förväntningar om ändring i markens användningssätt inte kan infråas på grund av skyddsföreskrift.

3.4 Påföljd vid överträdelse av skyddsföreskrift

Överträdelse av skyddsbestämmelserna kan medföra ansvar enligt 29 kap. 2 § samt 29 kap. 2 a § miljöbalken (1998:808).

3.5 Tillsyn

Den kommunala nämnden för miljöfrågor är tillsynsmyndighet för vattenskyddsområdet, eftersom skyddet i föreliggande fall är fastställt av kommunen.

3.6 Övrig lagstiftning

Tillstånd och dispens enligt föreskrifterna i detta beslut fritar inte från prövning enligt annan lagstiftning. Utöver ovanstående föreskrifter gäller bland annat vad som sägs i gällande författningar och föreskrifter av Naturvårdsverket samt Havs- och Vattenmyndigheten.

3.7 Ny lagstiftning

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställs efter beslutsdatum och som utökar skyldigheterna i här aktuellt vattenskyddsområde, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

3.8 Uppsättning av skyltar, stängsel

Om skyltar eller stängsel behöver sättas upp enligt dessa föreskrifter får annans mark tas i anspråk för detta. Om frivillig överenskommelse inte kan träffas kan länsstyrelsen ålägga markägare att upplåta mark för ovan nämnda ändamål. Utformningen av skyltar ska följa rekommendationer från Naturvårdsverket.

3.9 Information

Det är lämpligt att huvudmannen, Älvsbyns Energi, regelbundet informerar samtliga fastighetsägare och brukare i skyddsområdet om här meddelade föreskrifter.

3.10 Hantering av avfall

För hantering av avfall gäller bestämmelser enligt avfallsförordningen (SFS 2011:927).

Anläggning för återvinning, sortering, behandling eller mellanlagring av avfall eller farligt avfall samt viss uppläggning av massor prövas av länsstyrelsen för tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet och den kommunala nämnden för miljöfrågor för anmälningspliktig verksamhet. Gränser för anmälningsplikt regleras i miljöprövningsförordningen (2013:251). Vid prövningen ska skyddet av vattentäkten speciellt beaktas och lokaliseringen i skyddsområdet får endast godkännas om tillräckliga skyddsåtgärder vidtas för att säkerställa att inte mark eller grundvatten förorenas. Alternativa lokaliseringar utanför skyddsområdet ska dock alltid förordas.

3.11 Spridning av kemiska bekämpningsmedel

Naturvårdsverkets författningssamling (*NFS 2015:2*) om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel innehåller bestämmelser om användning av bekämpningsmedel i vattenskyddsområden. Kommentarer och anvisningar till hur föreskrifterna ska tillämpas finns i Havs- och vattenmyndighetens vägledning *Tillstånd till användning av bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde (2016:7)*. Dessa regler gäller parallellt med skydds-föreskrifterna.

Vägledningen innehåller en beskrivning av regelverket och myndigheternas ansvarsfördelning, råd och rekommendationer för vilka uppgifter som bör tas in i en ansökan, förslag på utformning av beslut samt lämplig utformning av villkor för att begränsa oavsiktlig spridning.

Föreskrifterna har stöd av Förordning (SFS 2014:425) om bekämpningsmedel.

3.12 Hantering av brandfarliga vätskor och övriga kemikalier

Vattentäkter måste skyddas mot vätskor som kan förorena dricksvattnet. Brandfarliga vätskor (t.ex. petroleumprodukter) är mycket besvärliga föroreningar i detta sammanhang. Det räcker t.ex. med en liter dieselolja för att göra en miljon liter vatten odrickbart. Det

medför dock ingen hälsorisk att dricka vattnet vid låga halter, även om det luktar och smakar illa. Oljeföreningar kan bli kvar under mycket lång tid (flera år) i mark och grundvatten.

Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2017:5) gäller hantering av brandfarliga vätskor (flampunkt som inte överstiger 100 °C) eller spillolja i cisterner ovan och i mark som rymmer mer än 1 m³ vätska samt rörledningar och slangledningar som är anslutna till sådana cisterner. I vattenskyddsområde gäller föreskrifterna för hantering av mer än 250 liter brandfarliga vätskor eller spillolja.

I föreskrifterna ställs krav på att den som avser att installera en anordning som omfattas av föreskrifterna skall informera tillsynsmyndigheten om detta. Informationen skall göras fyra veckor innan installationen påbörjas eller hanteringen inleds. Krav på kontroller finns i föreskrifter om cisterner och rörledningar för brandfarliga vätskor (MSBFS 2014:5).

I föreskrifterna anges särskilda krav som gäller i vattenskyddsområden. Cisterner ovan mark ska ha sekundärt skydd i form av invallning. Rörledningar och slangledningar ska vara dubbelmantlade eller ha annat sekundärt skydd. Undantag från kravet gäller dock för cisterner med tillhörande ledningar i pannrum eller motsvarande i bostadshus och som är under regelbunden uppsikt, om inte tillsynsmyndigheten anger annat. Rörledning i byggnad får inte dras i eller under golv, utan ska förläggas väl synlig.

I primär skyddszon och sekundär skyddszon är det förbjudet att hantera mer än 100 liter respektive 250 liter brandfarliga vätskor eller spilloljor utan sekundärt skydd. Krav som ställs på det sekundära skyddet anges i föreskrifterna.

Vid påfyllningsrör för cistern i vattenskyddsområde ska skylt med texten "VATTENSKYDDSOMRÅDE" vara uppsatt. Skylten ska vara väl synlig och av varaktig beskaffenhet. Skylten ska även innehålla följande information: Fastighetsbeteckning, adress, volym, högsta fyllningsflöde och innehåll.

Om vattenskyddsområdets skyddsföreskrifter innehåller strängare krav än föreskrifterna gäller de kraven.

För hantering av kemikalier eller petroleumprodukter skall i övrigt iakttas vad som gäller enligt 14 kap. miljöbalken angående kemiska produkter, lagen om brandfarliga och explosiva varor (2010:1011), lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (1999:381) samt förordningen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (2015:236).

3.13 Transport av farligt gods

Länsstyrelsen har i särskilt beslut rekommenderat vissa vägar för transport av farligt gods i länet.

Om transporter av farligt gods sker ska det fordon som används uppfylla MSBs krav enligt ADR/ADR-S.

3.14 Bestämmelser om allmänna vatten- och avlopps- anläggningar

Vid användande av kommunala vatten- och avloppsanläggningar gäller *Allmänna bestämmelser samt råd och anvisningar för brukande av allmänna vatten- och avloppsanläggningar* (förkortas ABVA). Här regleras bl.a. vad som inte får spolas ner i avloppet eller spillvattennätet. Information angående detta kan erhållas från Älvsbyns kommun.

3.15 Avloppsanläggningar

En avloppsanläggning är enligt miljölagstiftningen en miljöfarlig verksamhet. Ägaren av en avloppsanläggning är en verksamhetsutövare i lagens mening. I miljöbalkens andra kapitel finns de allmänna hänsynsregler som varje verksamhetsutövare är skyldig att iaktta. Reglerna ställer krav på att man ska känna till de risker för miljön och människors hälsa som verksamheten kan tänkas orsaka, att man utför de skyddsanordningar och försiktighetsmått som inte är orimliga för att undvika olägenhet för människors hälsa eller miljön och att man väljer den lämpligaste platsen för verksamheten.

Havs- och vattenmyndigheten har arbetat fram allmänna råd om små avloppsanordningar för hushållsspillvatten upp till 25 personekvivalenter (pe), HVMFS 2016:17, samt en tillhörande handbok 2008:3 *Små avloppsanläggningar - handbok till allmänna råd*. Där framgår vilka krav som bör ställas enligt de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken vid prövning och tillsyn av enskilda avlopp.

I Naturvårdsverkets författningssamling, (NFS 2006:7) allmänna råd [till 2 och 26 kap. miljöbalken och 12-14 och 19 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd] om små avloppsanordningar för hushållsspillvatten framgår att vattenskyddsområden är exempel på områden som uppfyller punkt 3 (skyddsintresset för områden som är skyddade enligt 7 kap. miljöbalken medför ett behov av särskilda försiktighetsmått) för hög skyddsnivå.

3.16 Vattenverksamhet

Enligt 11 kap. miljöbalken krävs tillstånd för vattenverksamhet, med vissa undantag. Med vattenverksamhet avses uppförande, ändring, lagning och utrivning av dammar eller andra anläggningar i vattenområden, fyllning och pålning i vattenområden, bortledning av vatten från eller grävning, sprängning och rensning i vattenområden samt andra åtgärder i vattenområden om åtgärden syftar till att förändra vattnets djup eller läge. Markavvattning får inte heller utföras utan tillstånd. Tillstånd för markavvattning söks vanligen hos länsstyrelsen. Mark- och miljödomstolen prövar tillstånd för markavvattning i fall som framgår av 7 kap. 19 eller 20§ lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet. Tillstånd till övrig vattenverksamhet söks hos mark- och miljödomstolen. För vissa mindre vattenverksamheter ersätts kravet på tillstånd med att en anmälan till länsstyrelsen ska göras. Verksamheten eller åtgärden får påbörjas tidigast åtta veckor efter att länsstyrelsen har bedömt att anmälan är komplett. Länsstyrelsen kan svara på frågor angående vilka verksamheter som ska anmälas.

3.17 Energianläggningar

Energianläggningar, t.ex. i form av värmepumpar, är en anmälnings- eller tillståndspliktig verksamhet. Anmälan eller ansökan lämnas till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

3.18 Skogsbruk

Enligt Skogsvårdslagen (SFS 1979:429) och Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till Skogsvårdslagen (SKSFS 1993:2) gäller att ägare till skogsmark är skyldig att anmäla föryngringsavverkning som omfattar minst 0,5 ha till skogsstyrelsen. Anmälan ska göras minst sex veckor innan. I Skogsvårdslagen anges även vilken omfattning en avverkning maximalt får ha för att definieras som röjning eller gallring samt vilka övriga bestämmelser som gäller för skogsmark.

Vid annan avverkning än röjning och gallring kan miljö- och byggnämnden i samband med ett eventuellt tillstånd bl.a. ställa krav på en "skyddsremsa" som ska lämnas ned mot vattendrag för att undvika erosion.